A.° 1854. N.° 73.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Woensdag den 29 Maart.

BUITENLAND.

KONSTANTINOPEL den 13 maart.

Heden verbreidt zich hier het gerucht, dat een aanzienlijk gedeelte der Russische vloot Sebastopol heeft verlaten, om naar Redout-Kalé tien- a twaalfduizend man troepen over te brengen. Dit berigt zou gisteren aan de Admiraals zijn aangebragt door het Fransche stoomfregatschip *Cacique* en een Engelsch oorlogsvaartuig, welke beide bodems sedert eenige dagen in de Zwarte Zee kruisten.

Sedert een paar dagen worden met den meesten spoed aan boord van verschillende transportschepen kanonnen en krijgsbehoeften ingescheept, welke voor het leger in Azië bestemd zijn.

Met de gisteren aangekomen Fransche paketboot heeft men berigten ontvangen nopens de organisatie van het expeditie-leger en den tijd van deszelfs aankomst in Turkije; men zegt dat daartoe het begin der volgende maand bepaald is. Eene Engelsche divisie zou te Enos en eene andere in de Zwarte Zee ontschepen, terwijl eene Fransche divisie te Gallipoli en eene andere te Buyuck-Tchekmedjé ontschepen en eene derde naar Mostar in Albanië gaan zou. De toebereidselen worden met ijver voortgezet, opdat alles bij de aankomst der hulptroepen gereed zij. Een Engelsche onder-commissaris is bereids van Malta gekomen met verschillende geëmploijeerden, om paarden aan te koopen en voor voorraad van levensmiddelen te zorgen. Van hunne zijde zenden de Franschen een militairen intendant en verscheiden officieren der genie, welke dagelijks verwacht worden.

De Porte bevindt zich thans in groote geldverlegenheid; de aanzienlijke opofferingen welke zij zich heeft moeten getroosten om het land in staat van verdediging te brengen hebben alle hulpmiddelen uitgeput. Maar wanneer zij niet slaagt in het sluiten eener leening, rekent men er op dat Frankrijk en Engeland ook in dit opzigt hulp zullen bieden, daar zij de behoeften van hunnen bondgenoot kennen.

De Fransche kolonel *Ardant* is alhier teruggekeerd van het uitstapje dat hij, vergezeld door den luitenant-kolonel der genie *Jourjon*, in de omstreken gedaan heeft; beide heeren zullen eerstdaags een nieuwen togt ondernemen.

De krachtige maatregelen, welke de Porte, met goedvinden der Fransche en Engelsche Gezanten, heeft genomen om de vijandelijkheden, welke door de Grieken op de grenzen werden gepleegd, te keer te gaan en hun doel, een opstand der Christen-bevolking, te verijdelen, hebben de Grieken en andere voorstanders van Rusland alhier zeer teleurgesteld; zij toch hadden zich gevleid dat de Turken, onverhoeds overvallen, buiten staat zouden zijn dien aanval weerstand te bieden, en dat aan den anderen kant de Regering het oog zou blijven sluiten voor hunne voortdurende kuiperijen zoo hier als in de provincien. Nu het blijkt dat zij zich hierin hebben vergist, laten zij hunne plannen echter niet varen, maar gaan meer in het geheim te werk; zoo worden in stilte gelden verzameld voor de hoofden van den opstand, en men moet reeds eene aanzienlijke som bijeen hebben. Ook blijven de vrienden van Rusland verhalen, dat de oproerlingen in Epirus groote voordeelen hadden behaald, doch uit de officiële berigten blijkt dat deze misdadige poging geen onrust behoeft te baren. De Porte vaart echter voort met het nemen der noodige maatregelen om de hernieuwing van dergelijke wanordelijkheden te voorkomen, zoo heeft zij onderanderen den invoer verboden van wapenen en andere krijgsbehoeften, welke de Grieken sedert eenigen tijd deden komen om onder hunne geloofsgenooten der Turksche provincien te verspreiden.

LONDEN den 27 maart.

In het Hooger- en Lagerhuis is heden eene Koninklijke boodschap medegedeeld, de oorlogsverklaring aan Rusland inhoudende. De discussien over het antwoord op die boodschap zullen maandag in die beide Huizen gehouden worden.

Op een banket, door den Lord-Maire van Londen gegeven, heeft de eerste minister graaf *Aberdeen* verklaard, dat de vrede het hoofddoel der tegenwoordige magtsontwikkeling was en hoe, ofschoon de oorlog met kracht en ernst gevoerd zal worden, het besluit nog vast staat om zoo spoedig mogelijk een einde aan den krijg te maken, op eene wijze die met de nationale eer van Engeland bestaanbaar is.

PARIJS den 27 maart.

Heden is door den minister *Fould* aan het Wetgevend Ligchaam eene boodschap des Keizers medegedeeld, waarbij wordt verklaard: „dat de laatste besluiten van het Petersburger Kabinet een staat van oorlog met Rusland daarstellen, de verantwoordelijkheid waarvan op die Mogendheid rust.” Deze mededeeling werd luide toegejuicht, waarna de Voorzitter van het Wetgevend Ligchaam het woord nam om te verklaren, dat de Keizer op de eenstemmige medewerking van het geheele Land kon rekenen.

— Het vertrek van den maarschalk *de St. Arnaud* schijnt op nieuw vertraging te zullen ondervinden; waarschijnlijk zullen lord *Raglan* en de Hertog van Cambridge hem vooruit reizen. De Keizer heeft den Maarschalk 100,000 francs ten geschenke gegeven.

— Volgens het dagblad *Siècle* heeft de admiraal *Napier* last bekomen de vijandelijkheden aan te vangen, zoodra het jaargetijde zulks zal gedoogen.

— Volgens berigt uit Turijn is een aanslag gepleegd op het leven des Hertogs van Parma. De booswicht, wien het gelukt is te ontsnappen, heeft den Hertog met een mes eene gevaarlijke wonde in den onderbuik toegebragt.

KEULEN den 27 maart.

De commissie uit de Pruissische Tweede Kamer, met het onderzoek der nieuwe leeningswet belast, heeft, in hare verschillende zittingen, nadere verklaringen, vooral ten opzigte der onderhandelingen met Oostenrijk, verlangd. De President-Minister heeft niet, zoo als verhaald is, geweigerd die inlichtingen te geven, maar die welke hij gaf voldeden de commissie niet genoegzaam. De Regering schijnt bezwaar in het al te vroeg openbarên van hare onderhandelingen te zien en heeft derhalve aangeboden slechts enkele vertrouwde leden der commissie ophelderingen mede te deelen, maar dit voorstel is van de hand gewezen. Daar nu de Regering vroeger erkend heeft de gelden niet zoo spoedig noodig te hebben, denkt men dat de commissie zich in haar onderzoek niet overhaasten, maar den tijd afwachten zal welke de Regering zelve geschikt zal achten.

De Hertog van Saksen Coburg Gotha werd reeds den 22 dezer uit Berlijn te Gotha terugverwacht, waar men niet twijfelt of het doel zijner reis is geweest den Koning voor eene onbewimpelde aansluiting aan de staatkunde der Westelijke Mogendheden te stemmen, tot welken stap het onderhoud met den Franschen Keizer hem nog te meer bewogen heeft.

De Engelsche Gezant te Berlijn zou onlangs in last ontvangen hebben de naauwkeurigste mededeelingen ten opzigte van de wendingen der Pruissische staatkunde over te zenden, naardien het Engelsche Kabinet de grootste waarde hecht aan alles wat thans te dezen opzigte door de Duitsche Hoven verhandeld en verrigt wordt.

— Het zesde Oostenrijksch legerkorps wordt, naar men uit Weenen schrijft, op voet van oorlog gebragt en de toerustingen in de overige Kroonlanden werden krachtig doorgezet.

De wijze op welke keizer *Nicolaas*, gelijk thans, door de openbaarmaking der officiële stukken in Engeland, overtuigend gebleken is, zich vroeger over Oostenrijk heeft uitgelaten, en de minachtende verwerping der Oostenrijksche voorslagen, hebben, zegt men, het Weener Hof zeer ongunstig jegens Rusland gestemd, hetwelk Pruissen weinig kans op de aanneming zijner nadere voorstellen geven zou.

— Het Fransche dagblad van Petersburg behelst een uitvoerig artikel tegen de menigvuldige ongegronde berigten, thans gedurig door buitenlandsche dagbladen ten opzigte der verrigtingen en plannen van Rusland verspreid. Inzonderheid strekt dit betoog tot volslagene ontkenning van wat door die dagbladen gezegd is wegens een ontworpen viervoudig verbond tusschen Rusland, den Khan van Kaboul, den Khan van Khiva en den Emir van Bokhara, alsmede wegens de bemagtiging van Khiva door den generaal *Perovsky*, na een beleg van twee en dertig dagen. De generaal *Perovsky*, zegt het Petersburger dagblad, heeft de Russische hoofdstad niet verlaten; de Khan van Khiva is nog in het volle bezit zijner Staten en onafhankelijkheid, en loopt, in weêrwil zijner zwakheid, minder gevaar van die te verliezen, dan het door de Engelschen bedreigd Rijk van Ava. In het algemeen, wanneer de rust en het bestaan der Aziatische Staten nu of later bedreigd worden, zal dit zeker niet van de zijde van Rusland komen.

— Rijnhoogte te Keulen den 26 dezer 7 voet 8 duim Keulsch peil (7 voet 2 duim Rijnlandsch).

WEENEN den 28 maart.

Den 23 dezer zijn 30,000 man Russen bij Gedschid den Donau overgetrokken en hebben genoemde plaats bemagtigd. — Eene poging van vorst *Gortschakoff*, om zich van het eiland Tourtoukai in den Donau meester te maken, is mislukt; tweeduizend Russen moeten daarbij het leven verloren hebben.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 27 maart.

Bij Koninklijk besluit van den 25 dezer is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Oegstgeest c. a., de heer *H. van der Colff*, ontvanger derzelfde middelen te Bleiswijk.

Bij Koninklijk besluit van dezelfde dagteekening is aan den heer *B. F. Hora Buma*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als commies van de 3de klasse bij het vak der posterijen; terwijl bij hetzelfde besluit zijn benoemd bij het vak der posterijen: tot commies der 3de klasse de heer *J. H. Higly*, thans surnumerair, en tot surnumerair de heer jonkh. *J. L. van Sasse van IJsselt*, wonende te Roermond.

Bij Koninklijk besluit van den 27 dezer zijn 1°, benoemd: tot directeur der registratie en domeinen in de provincie Zuidholland, de heer *W. Lee*, thans inspecteur der 1ste klasse van de registratie en domeinen in die provincie; tot hoofdinspecteur der registratie en domeinen, werkzaam bij het departement van finantien, de heer *J. Stam*, thans met den rang van directeur bij die administratie fungerende; tot inspecteur der registratie en domeinen van de 1ste klasse in de provincie Zeeland, de heer *P. J. Bachiene*, thans als inspecteur aldaar fungerende, en tot ontvanger der registratie en domeinen te Tilburg, de heer *M. A. J. Losgert*, surnumerair bij die administratie voor de provincie Noordbrabant, tijdelijk bij het departement van finantien werkzaam, en 2°, bij het departement van finantien met den rang van inspecteur der registratie en domeinen overgeplaatst, de heer *M. P. Smissaert*, ontvanger der registratie en domeinen te Enkhuizen.

Bij Koninklijk besluit van den 22 dezer is aan den baron *O. van Wassenaer Catwijck*, of aan zijne regtverkrijgende, nadat de voorgenomen begrinding van den zandweg, loopende van Katwijk aan den Rijn door de gemeenten Rijnsburg en Oegstgeest tot aan den grooten weg van 's Hage naar Haarlem, zal zijn volbragt, concessie verleend tot tolheffing op dien weg, aan het zoogenaamde Zandhek onder Katwijk, volgens daarbij vastgesteld tarief.

— Bij het Departement van Finantien zijn ontvangen drie coupons, te zamen betaalbaar met *f* 22. 27½, door een onbekende aan den controleur der directe belastingen, 2de afdeeling, te Rotterdam ingezonden, wegens te weinig betaalde belasting op de huurwaarde.

Staten-Generaal.

Omtrent de in de zitting der Tweede Kamer van heden aangevangen beraadslagingen over het wetsontwerp tot verhooging van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1854 (*Oorlog*) laten wij hier nog het volgend meer breedvoerig verslag volgen:

De Minister van Oorlog geeft zijn leedwezen te kennen over de vergissing van cijfers, die in het gewijzigd wetsontwerp begaan is. Die vergissing vloeide daaruit voort, dat de berekeningen gemaakt zijn over tien, in plaats van over negen maanden. Van daar de abusieve vermeerdering van *f* 25,800.

De heer *Thorbecke* merkt aan, dat over den grond der voorgestelde vermeerdering onzekerheid hangt, die hij, althans voor het grootste gedeelte, wenscht weggenomen te zien. Het eerste deel van het voorstel strekt tot verhooging voor de uitgaven van fourrage. Daartegen heeft hij geene bedenking. De tweede vraag, die hier in aanmerking komt, is, wat in tijd van vrede noodig is. Voor alsnog is hij niet genegen de gewone begrooting te verhoogen, vooral niet stuksgewijze en tusschentijds en zonder gezette behandeling. Maar het punt, dat spreker wenscht opgehelderd te zien, is dit, welk verband tusschen deze aanvraag en de omstandigheden buiten 's Lands bestaat. Dat er verband is blijkt uit de stukken. Bij de begrooting werd de dringende noodzakelijkheid tot verhooging niet gevoeld. Uit de memorie van beantwoording over het aanhangig wetsontwerp blijkt het, hoe de Regering zelve erkent, dat zij op dat tijdstip (28 october 1853) aan geene suppletoire aanvrage dacht. „Men hoopte althans, zegt de Regering, dat het er niet toe komen zou, daar het voorzeker geene aangename taak voor de Regering is zich aan de verdenking bloot te stellen, als zou zij de tijdsomstandigheden tot verhooging eener begrooting te baat nemen.” Het blijkt derhalve dat er verband is tusschen de gedane aanvrage met de omstandigheden buiten 's Lands. Men gaat nog wel niet over tot buitengewone maatregelen, welke door een dreigend oorlogsgevaar zouden worden gewettigd, doch inmiddels is de verantwoordelijkheid der Regering niet gedekt en is zij overtuigd van de noodzakelijkheid om, in afwachting der gebeurtenissen, eene verbetering der strijdkrachten tot stand te brengen. Spreker moet opmerken dat er tusschen voet van vrede en maatregelen van dreigend oorlogsgevaar een groot onderscheid bestaat. Er liggen daar tusschen onderscheidene schreden. Hij moet in het algemeen opmerken, dat een gewapende vrede dikwerf meer te ontzien is dan eene dadelijke oorlogs-inspanning. De laatste is eene heftige ontsteking, waarvan, ook zelfs na eene nederlaag, eene natie zich spoedig herstelt. De eerste wordt maar al te ligt eene slepende en uitputtende kwaal. Hij erkent evenwel dat het nemen van maatregelen dikwerf pligt kan zijn. Hij onderstelt dus, dat de Regering uit besef van pligt heeft gehandeld, maar hij wenscht deswege te worden ingelicht. Het geldt hier maatregelen van voorzorg, maar hij vraagt al dadelijk waartegen? Is het in het vooruitzigt dat we genoopt zullen worden een werkdadig aandeel aan den krijg te nemen? Dienen zij om onze neutraliteit te beschermen? Zoo ja, dan vraagt hij of er aanleiding bestaat voor de vrees, dat die neutraliteit in gevaar zal komen? Kan het Gouvernement zijne meening, zijne bedoelingen en zijne kennis aan de Vergadering bloot leggen? Hij trekt zijne vragen dus te zamen: 1.° Van welken aard is de betrekking van het Land tot de gebeurtenissen in het Oosten, waaruit de noodzakelijkheid tot wapening, op welken voet dan ook, en wel van eene wapening te land, voortvloeit. Als men begon met eene suppletoire begrooting voor het departement van marine aan te bieden, het zou den spreker niet verrassen. En het verwondert hem nog dat er geene gelijktijdige aanvrage daarvoor gedaan is. 2.° Vraagt hij, in welken omvang mogen wij rekenen op eerbiediging der regten van neutrale vaart en handel? Hoe zullen de oorlogvoerende Mogendheden daaromtrent te werk gaan? Meer dan iemand, althans zoo zeer als iemand, wil hij het Gouvernement ondersteunen, waar het middelen vraagt, om onze onafhankelijkheid en vrijheid van handel en beweging te verzekeren; maar hij verlangt de beschouwing van het Gouvernement deswege te kennen. Het is zijne gewoonte niet bij eene beraadslaging het

eerst te spreken. Hij heeft dit echter thans gedaan om de Regering langer tijd te geven om te overwegen wat zij op de door hem gestelde vragen zal antwoorden.

Z. Exc. de Minister van Buitenlandsche Zaken verklaart ten hoogste te waarderen de bedoelingen van den vorigen geachten spreker, bij het doen zijner vragen, en zegt hem daarvoor dank. Het gedeelte wat des Ministers departement betreft is door dien spreker zoo duidelijk uiteen gezet, en de beantwoording daarvan is, uit den aard der omstandigheden, zoo eenvoudig, dat Z. Exc. terstond tot de beantwoording kan overgaan. Hij begint met de laatste vraag. Die vraag is: in welken omvang mogen wij rekenen op eerbiediging der regten van neutrale vaart en handel? Hoe zullen de oorlogvoerende Mogendheden daaromtrent handelen? — De Minister moet zeggen, dat het onmogelijk is, daarop een stellig antwoord te geven, omdat de Mogendheden zelve daaromtrent nog niets bepaald hebben. Zij zullen dit doen, als het ongelukkig oogenblik der oorlogsverklaring zal zijn genaderd. Z. Exc. kan alleen dit zeggen: hij heeft alle reden te denken, dat de beide Westersche oorlogvoerende Mogendheden, gedreven door eene zucht van regtvaardigheid, onderling besloten hebben, de meest vrijzinnige beginselen te dien aanzien te volgen. Hij gelooft, dat in dezen oorlog waarschijnlijk de regel zal zijn vrije vlag en vrij goed. Maar hij voegt er bij, dat het te wenschen is, dat van die liberale staatkunde geen misbruik worde gemaakt door enkele particuliere personen; welke maatregelen daaromtrent door de Regering zullen worden genomen, hierover zal Z. Exc. niet uitweiden, maar dat is te wenschen, dat in ons Vaderland niemand gevonden worde, die door een vuig winstbejag iets zou doen, waardoor de belangen zijner medehandelaren in gevaar zouden kunnen gebragt worden. Z. Exc. herhaalt, de meest gunstige vooruitzigten bestaan omtrent dit punt, maar zekerheid kan hij niet geven. — De tweede vraag van den vorigen spreker was: welke is de verhouding van ons Vaderland in de zaken van het Oosten? met andere woorden, welke is de verhouding, die wij bij een naderenden oorlog zullen hebben en behouden? — Onze stelling, antwoordt Z. Exc. hierop, is, uit den aard onzer positie, hoogst eenvoudig, die der meest strikte onzijdigheid. Reeds voor maanden is door de Regering die houding bij de groote Mogendheden voorbereid, aangedrongen en ontwikkeld, en het doet Z. Exc. genoegen, dat de vorige redenaar hem in staat gesteld heeft, daaromtrent te verklaren, dat de groote Mogendheden deze onze stelling geëerbiedigd hebben; terwijl er alle reden bestaat te verwachten, dat die stelling voortdurend geëerbiedigd zal blijven. — De Minister zou, voor zoo veel zijn departement betreft, gerekend kunnen worden hiermede genoeg gezegd te hebben. Nu hij echter aan het woord is, wenscht hij er nog iets bij te voegen. Hij vraagt: moet de Nederlandsche Regering, te midden der moeijelijkheden waarin zich Europa bevindt, en waarin welligt later de Mogendheden tegenover elkander zullen staan; moet de Nederlandsche Regering, te midden dier moeijelijke spanning, een stelsel, dat zij heeft aangenomen, alleen ontvangen van de gunst, van de genade der andere Mogendheden? Moeten wij, bij aanstaande verwikkelingen, geen land zijn, dat zich tegen een eersten aanval eenigermate kan verdedigen? Of moeten wij alleen een land zijn, om verdeeld te worden, hetzij door hen, die ons zouden bestrijden, of die ons zouden helpen? Men ziet het in het Oosten, eene Natie heeft misschien meer te vreezen van hen, die helpen, als van hen, die bestrijden. Dat standpunt hoopt de Regering altijd te handhaven. Daartoe zijn jaarlijksche groote sommen voor onze vestingen besteed: die wenscht men te verdedigen, meer niet. Wat onze legermagt betreft, daaromtrent zullen door den Minister van Oorlog de noodige inlichtingen gegeven worden, maar bij hem Minister maakt de toestand van ons leger dien indruk, dat het moet zijn een geoefend leger als keur, om later grootere kracht te kunnen ontwikkelen. Wij moeten ons niet wapenen boven onze krachten, maar wij moeten bereid zijn, ons tegen een eersten aanval te verdedigen.

De heer *Reinders* wijst op de groote sommen, voor oorlog besteed. Hij doet uitkomen dat wij toch een onzijdige Staat zijn, en dat dus eene vermeerdering van krachten hier niet noodig is.

De heer *Hengst* vraagt aan den Minister van Oorlog, of het gerucht gegrond is, dat de reserve van 1852, die nog gedeeltelijk onder de wapenen is, niet eerder zal worden ontslagen, voor dat de reserve van 1853 onder de wapenen is.

De heer *Storm* doet uitkomen, dat men van hem, die jaarlijks het hoofdstuk van oorlog heeft afgestemd, als veel te kostbaar voor ons, niet zal verwachten de goedkeuring eener zoo aanzienlijke, en, naar zijne meening, zoo weinig te regtvaardigen verhooging. Hij doet uitkomen dat men uitgaven gevraagd heeft van blijvenden aard, welke eigenlijk slechts tijdelijk zijn. De Regering wijst op den algemeenen toestand. Die is toch buitengewoon en voorbijgaande, en mag geen aanleiding geven tot blijvende uitgaven. De spreker doet al het nadeelige uitkomen van het bijeenblijven der miliciens, en noemt dit eene ramp voor het Land.

De heer *Gevers van Endegeest* vraagt, waarom voor het Limburgsch contingent juist het duurste wapen gekozen is, of dit eene schikking is met den Bond? Voorts behandelt hij de wet op de schutterij, vraagt den Minister hoe ver die zaak reeds is gevorderd, wijst op wat deswege in de memorie van beantwoording gezegd is en komt tot de conclusie, dat eene wet op de schutterij, waaraan nog eerst die op de militie moet voorafgaan, nog ver van aanstaande is.

De heer *de Man* zal zijne stem doen afhangen van de beantwoording der vraag wat de aard en het karakter dezer aanvrage is.

Naar aanleiding van het verder door dien spreker gezegde deed de Minister van Buitenlandsche Zaken opmerken, dat hier geen sprake is van eene verhooging van 16 ton, maar slechts van één millioen. De heer *de Man* had opgemerkt dat men in december amortisatie voorstond en nu verhooging van uitgaven verlangt. In de discussien van december, antwoordt de Minister, hebben de meeste leden gezegd belastingen te willen afschaffen, maar niet die welke de voorstellers wenschten. Het stelsel der Regering is vermindering van belastingen, maar alleen van die welke op de eerste levensbehoeften drukken, en als dit geschieden kan zonder de finantien te bederven of de middelen te verzwakken, om de nijverheid, waar dit noodig mogt zijn, te ondersteunen. Onze finantiële toestand is zoodanig dat, behalve de *f* 1,086,000, reeds voor amortisatie op de begrooting uitgetrokken, op onze inkomsten over 1854 nog een overschot van 18 ton bestaan zal, ook als dit ontwerp wordt aangenomen. De Regering zal dan tevens vermindering van belasting met amortisatie kunnen bewerkstelligen, zoo de omstandigheden dit slechts veroorloven.

De heer *Dommer van Poldersveldt* zal voor het voorstel stemmen en meent zulks met gerustheid te kunnen doen.

De heer *van Nispen van Sevenaer* wil zijne stem aan het ontwerp geven, met het oog op de omstandigheden, maar onder protest tegen de bewering, dat het cijfer eene blijvende som zijn zou, of dat het eene normale begrooting zou wezen.

De heer *van der Veen* zou voor het ontwerp zijn, als hij de voordragt alleen met het oog op de buitengewone omstandigheden beschouwde en hij die dus als van tijdelijken aard aanmerkte. Maar hij meent dat deze begrooting niet alleen met het oog op de tijdelijke omstandigheden kan worden overwogen, zoodat hij zijne stem daaraan niet zal kunnen geven.

Ook de heer *van Goltstein* zal, alleen met het oog op de buitengewone omstandigheden, vóór het ontwerp stemmen, omdat hij verlangt dat de geheele verantwoordelijkheid voor de verdediging des Lands op de Regering zal rusten. Hij beschouwt dus deze begrooting als van tijdelijken en voorbijgaanden aard.

De heer *van Eck* gelooft niet, dat de voordragt van tijdelijken aard is; hij bestrijdt de meening des Ministers, dat dit voorstel slechts strekt tot aanvrage van één millioen verhooging; neen, het is één millioen over negen maanden en dus over het jaar bij de 13 ton.

De heer *Storm van 's Gravesande* is bepaald voor de wet; hij toch heeft steeds op vermeerdering van het budget van oorlog aangedrongen. Hij bepaalt zich dus bij de beantwoording van sommige bezwaren: hij erkent dat het eene verhooging van blijvenden aard is, maar zal ook altijd de meening bestrijden dat de Natie niet meer kan dragen; wat het lang in dienst blijven aangaat, zegt hij dat de dienst in andere Landen veel langer en zwaarder is; de herziening der wet op de schutterij acht hij noodzakelijk en hij deelt ook wat door den heer *Gevers van Endegeest* is gezegd omtrent het Limburgsch contingent.

De heer *Luyben* zal stemmen voor de wet, welke hij beschouwt als eene kleine voorbereiding voor hetgeen gebeuren mogt; de aangevraagde verhooging houdt hij dan ook als van voorbijgaanden aard.

De heer *Groen van Prinsterer* zegt, in tegenovergestelde rigting te zijn met de meeste leden die heden het woord hebben gevoerd, met hen die meenen dat de begrooting van oorlog niet meer dan de daarvoor bepaalde som mag bedragen, of dat het thans aangevraagde slechts van tijdelijken aard is. Spreker is integendeel voor het grootste gedeelte ten deze homogeen met den heer *'s Gravesande*. Bij het lezen en herlezen der aangeboden stukken is slechts een twijfelachtig licht voor de leden opgegaan. Nu eens worden de buitengewone omstandigheden aangegrepen, en dan eens worden met kracht aangegrepen de blijvende behoeften van het departement. Spreker is geneigd, zijne stem aan het ontwerp te geven, omdat hetgeen nu wordt aangevraagd, reeds in september en vroeger had moeten geschieden. Hij zal dit echter niet kunnen doen op grond, dat wij sedert in meer dreigende omstandigheden zouden verkeeren. Is dit dan inderdaad zoo? Zijn wij, wat betreft onzen eigen toestand, in veranderde omstandigheden, bij vergelijking van vroeger? Zijn wij in erger toestand, dan dit sedert eene reeks van jaren, en bepaaldelijk sedert 1848, het geval is? Spreker weet het, hij plaatst zich op een ongunstig terrein, want men zal zeggen, de gevaren hebben niet bestaan, althans wij hebben er de uitwerking niet van ondervonden. Maar als men een terugblik werpt op de vorige jaren, bestond er dan toen minder behoefte tot verdediging van het Land dan nu? Bij voorbeeld in 1849, toen geheel Europa in woeling verkeerde? In augustus 1850, toen Oostenrijk en Pruissen tegenover elkander stonden, en de toestand elk oogenblik dreigde tot eene uitbarsting te komen? Had men ooit kunnen voorzien, dat in Frankrijk de rust bewaard zou zijn gebleven? Moet men niet erkennen, dat hoe meer men naar dien tijd terugziet, hoe meer men voorwaarts is gegaan, sedert die jaren? Het is waar, men gaat thans met schrik welligt een algemeenen oorlog te gemoet. Maar men heeft het meermalen in vroegere jaren gezien, dat juist als de oorlog het meest dreigde algemeen te worden, zich die dan meer tot eigen grenzen bepaalde. Het is twijfelachtig, of er sedert december zoo veel veranderd is, als sommigen meenen. Spreker gelooft veeleer, dat wij, wat onze eigene positie betreft, in betere omstandigheden verkeeren. Men moet *twee* zaken niet over het hoofd zien: 1°, dat de alliantie van Frankrijk en Engeland ten gevolge heeft, dat de oorlog van het Westen naar het Oosten wordt overgebragt, en dat dit een waarborg meer dan vroeger oplevert voor de veiligheid van België; 2°, dat de oorlog, zoo als die thans zal gevoerd worden, eene strekking heeft om afleiding te geven aan de bestanddeelen van gisting en woeling in en om Frankrijk, hetgeen voor België, onze voormuur, een waarborg te meer van veiligheid is. De buitengewone toestand overtuigt den redenaar dus niet en gelooft hij integendeel dat wij, wat ons eigen Land betreft, ons in een beteren toestand bevinden. Maar wanneer hij dus ten deze den Minister een steunpunt ontneemt, wenscht hij hem een ander en beter steunpunt in de plaats te stellen. Niet in de gebeurtenissen, namelijk, sedert december voorgevallen, maar in de algemeene strekking van onzen leeftijd ligt de noodzakelijkheid der voorziening, zoo als die thans is voorgesteld. Spreker acht ons niet in veiligheid, ten gevolge der belangstelling en edelmoedigheid van de groote Mogendheden voor den zieke (Turkije), want welligt ontstaat die belangstelling meer daaruit, omdat men het nog niet eens kan worden over de verdeeling der nalatenschap van den zieke. Spreker is ook niet gerust door de edelmoedigheid omtrent Nederland, want in 1830 hebben wij ondervonden, wat wij van de belangstelling der Mogendheden, en vooral van Rusland, te wachten hebben. Hij redeneert echter aldus: wat moeten wij hebben, niet sedert december, maar september en vroeger, doch niet om een gewapenden vrede te hebben, maar ten einde eene goede kern voor het leger te bezitten, waaraan men zich in buitengewone omstandigheden kan aansluiten, om het Land te verdedigen? Hebben wij dit in de laatste jaren gehad? Spreker betwijfelt dit; daaraan heeft het ons integendeel ontbroken. Als dit waar is, dan is de wezenlijke grond der voordragt niet in de buitengewone politieke omstandigheden, maar in de overdrevene en ondoordachte bezuinigingen, welke sedert eenige jaren bij het Departement van Oorlog zijn gebragt en het Vaderland in gevaar gebragt hebben. De Minister zelf heeft, bij de behandeling der begrooting, gezegd dat 10 millioen 4 ton voor zijn departement voldoende zouden zijn. Spreker was het niet met hem eens, maar nu hij ziet, dat de Minister thans deswege in eene tegenovergestelde rigting is, nu is hij te eerder voor het ontwerp. En al was hij van de noodzakelijkheid daarvan niet overtuigd, dan nog zou hij huiverig zijn het te verwerpen, omdat hij de verantwoordelijkheid daarvan niet op zich zou durven nemen, eene verantwoordelijkheid, welke nog meer op de Regering rust, omdat zij beter bekend is met zaken welke minder voor mededeeling vatbaar zijn. Hij laat zich van de voordragt niet afhouden door den toestand der finantien, want naar mate het Land welvarender is, naar die mate moest men meer op zijne verdediging bedacht zijn. Hij laat zich ook niet afhouden, doordien ook van Marine eene aanvrage zou kunnen geschieden, en aan deze de prioriteit zou toekomen. Immers hoe dikwijls in ons Land, bij de discussie over de prioriteit van Marine of van Oorlog, heeft men aan beiden niets gedaan. — Hij zal eindigen met een protest en eene vraag aan den Minister, en met een dank en vraag aan twee leden der Kamer. Wat het protest betreft, wenscht hij niet dat nu beslist worde, dat de aangevraagde som alleen van voorbijgaanden aard zou zijn. Hij protesteert tegen eene bepaalde beslissing over dergelijk gewigtig punt en dat door eene stemming over de voordragt iets ten deze zou worden gepraejudicieerd. Zijne vraag aan den Minister is, of, als de voordragt aangenomen zal zijn, Z. Exc. meent dat, zoo lang de wet op de militie en schutterij niet gewijzigd zijn, ons Land in genoeg verzekerden toestand verkeert? — De vraag aan twee leden, de heeren *Gevers* en *'s Gravesande*, is, of, wanneer de te wachten ophelderingen nopens de wetten op de schutterij en militie niet voldoende zijn, dan, in plaats van alle wetten af te stemmen, niet van een meer vredelievend middel, van het grondwettig regt van initiatief, gebruik zou kunnen worden gemaakt?

De heer *Schimmelpenninck van der Oye* wijst op het nut eener spoedige herziening der wetten omtrent de militie en schutterijen; hij vereenigt zich met de bereids gedane vraag omtrent het contingent van Limburg; wat het ontwerp zelf betreft, verheugt hij zich over de uitbreiding der kaders, doch het langer onder de wapenen blijven der militie zou, als het van blijvenden aard was, zijns inziens, aan bedenking onderhevig zijn.

De heer *Gevers van Endegeest* antwoordt den voorlaatsten spreker, dat hij hoopt dat het niet noodig zal wezen van het regt van initiatief gebruik te maken.

De heer *Dommer van Poldersveldt* verdedigt nader zijne stelling omtrent het systema van defensie.

De heer *van Hoëvell* zal tegen het ontwerp stemmen, omdat hij overhelt tot het gevoelen des Ministers van Oorlog in 1852.

De heer *Hugenholtz* zal zich tegen het ontwerp moeten verklaren na de rede van den heer *Groen van Prinsterer*, die aangetoond heeft dat de verhooging van blijvenden aard is.

De voortzetting der beraadslagingen wordt daarna bepaald op morgen.

's GRAVENHAGE den 28 maart.

Het thé-dansant, dat gisteren avond ten Hove heeft plaats gehad, was buitengewoon prachtig. Het werd met de hooge tegenwoordigheid van HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* vereerd. De leden van het Corps Diplomatiek en de Ministers woonden het bij. Het duurde tot zeer laat in den nacht. De leden van het Koninklijk gezin hebben aan den dans deel genomen.

— Z. M. heeft tot kommandeur der orde van de Eikenkroon benoemd den heer *Hardenberg*, secretaris der hoofdcommissie voor de oprigting van het standbeeld voor wijlen Z. M. Koning *Willem II*, en tot ridder dier orde den heer *J. B. Weenink*, lid dier commissie.

Bij besluiten van den 16 dezer heeft Z. M. benoemd: 1°, tot Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij de Vereenigde Staten van Amerika, jonkh. *J. C. Gevers*, tot hiertoe Zr. Ms. minister-plenipotentiaris bij het Hof van Zweden en Noorwegen; 2°, tot Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij het Hof van Zweden en Noorwegen, jonkh. *E. M. A. Martini*, tot hiertoe minister-resident bij het Hof van Denemarken; 3°, tot Hoogstdeszelfs minister-resident bij het Hof van Denemarken, mr. *F. M. W.* baron *Testa*, tot hiertoe zaakgelastigde der Nederlanden bij de Vereenigde Staten van Amerika, en 4°, tot Hoogstdeszelfs minister-resident bij het Hof van Hannover en de Hanzeesteden, mr. *A. J. L.* baron *Stratenus*, tot hiertoe zaakgelastigde der Nederlanden bij de Hannoversche Regering en bij de evengemelde vrije steden.

Bij Koninklijk besluit van den 27 dezer zijn benoemd tot essaijeurs aan de volgende kantoren van waarborg en belasting der gouden en zilveren werken, als: te 's Bosch, de heer *L. E. H. Haenen*, thans als zoodanig te Rotterdam; te Rotterdam, de heer *J. F. Lameer*, thans als zoodanig te Zwolle, en te Zwolle, de heer *J. S. Laatsman*, handels-essayeur te Utrecht.

— In de residentie is aangekomen en aan het hôtel *de l'Europe* afgestapt de ritmeester *L. Pichler*, van het 1ste regement Oostenrijksche dragonders, komende van Parijs.

— Door den breeden kerkeraad van de Hervormde gemeente alhier is bepaald, dat voortaan ook op den avond van goeden vrijdag de bediening van het H. Avondmaal zal plaats hebben, hetgeen tot dus verre het geval niet is geweest.

— Gisteren heeft aan het lokaal van het provinciaal bestuur van Zuidholland de aanbesteding plaats gehad van de levering van steenkolen voor de dienst van den stoomwatermolen aan den Arkelschen Dam, gedurende 1854, welke levering is aangenomen door den heer *M. P. Wijk*, te Breda, voor 72$\frac{21}{10}$ c. per mud, en van het verlagen van een gedeelte van den overlaat op het Bergscheveld of zoogenaamde overlaat van Cruquius langs de rivier de Sneepkil, bewesten het verlaagde gedeelte van dien overlaat aan het eigendom van mevr. de wed. *Hoogwinkel*, hetgeen is aangenomen door den heer *C. de Jong*, te Hardinxveld, voor *f* 3966. 98.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van dingsdag 28 maart.*

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het ontwerp van wet tot verhooging van hoofdstuk X (*Oorlog*) der Staatsbegrooting voor 1854.

De heer *Sloet tot Oldhuis* brengt het een en ander in het midden nopens het bij vroegere gelegenheden en nu door den heer *Storm van 's Gravesande* aangevoerde, wijst ook op hetgene door andere der zake kundigen is gezegd en eindigt met de verklaring dat hij geen deskundige is, maar moet hij eene keuze doen tusschen twee deskundigen — tusschen den heer *Storm van 's Gravesande* en koning *Willem II* — de keuze hem zeer gemakkelijk is: hij kiest de partij van koning *Willem II*.

De Minister van Oorlog moet, alvorens de verschillende geopperde bedenkingen te wederleggen, den loop der zaak in herinnering brengen en onderzoeken; en uit dat onderzoek zal moeten blijken of hij zich werkelijk heeft schuldig gemaakt aan gemis van openhartigheid, of in zijne handelingen iets tegenstrijdigs zou zijn gelegen en of hij de rol eener dubbele personaliteit heeft gespeeld. Van het begin af had hij op den voorgrond gesteld de noodzakelijkheid, om de troepen meer te oefenen en daarmede zijn zijne handelingen steeds in overeenstemming geweest. Toen hij aan het hoofd van dit departement werd geplaatst, heeft hij steeds volgehouden, dat de troepen meer moesten worden geoefend en de begrooting voor oorlog daarmede in verband moest worden gebragt. Den 5 julij 1852 is hij opgetreden als Minister en den 27sten had hij zijne begrooting aan den Minister van Finantien toegezonden. Die begrooting was door zijnen voorganger opgemaakt en slechts eene verhooging van *f* 50,000 is door hem daarop gebragt, zoodat het eindcijfer voor oorlog bedroeg eene som van *f* 10,450,000. De Minister van Finantien keurde die verhooging af en oordeelde, dat in geen geval de som van *f* 10,400,000 mogt worden overschreden. Hij voldeed aan het verlangen, in den zin van een gemeenschappelijk overleg met het Ministerie, en hij bragt eene vermindering van *f* 50,000 op die artikelen, welke daarvoor het meest vatbaar waren. Maar, niettegenstaande die vermindering, werden, op grond zijner overtuiging, dat de troepen meer moesten worden geoefend, de miliciens, die gewoonlijk drie maanden in den wapenhandel worden geoefend, gedurende vier maanden onder de wapens gehouden. Daarenboven werd er een kamp aangerigt om groote manoeuvres te kunnen uitvoeren. Het was dus te voorzien, dat daardoor eene wijziging in de begrooting voor oorlog zou noodig zijn, gelijk zulks ook blijkt uit de stukken, omtrent het hoofdstuk zelf gewisseld. Daaruit kan Z. Exc. het bewijs leveren, dat hij altijd aan hetzelfde denkbeeld heeft vastgehouden om de troepen meer te oefenen. Wanneer hij nagaat al hetgeen er alstoen in den loop der discussien is gezegd, dan ziet hij, dat hij nooit anders beweerd heeft, dan dat hij van de *f* 10,000,000 zou gebruik maken om het verlangde doel zoo veel mogelijk te bereiken, namelijk om het leger te doen dienen tot kern van een groot leger, indien dit door de omstandigheden wierd gevorderd.

Intusschen heeft hij bij het opmaken der begrooting van 1854 de overtuiging erlangd, dat het eene volstrekte behoefte is, de miliciens gedurende twaalf maanden onder de wapenen te houden, om jaarlijks de ligtingen gedurende zes weken in den wapenhandel te oefenen, de kaders van onderofficieren der infanterie uit te breiden, en tevens de oefeningen te doen plaats hebben op grootere schaal; en dien ten gevolge is bij hem de overtuiging gevestigd, dat het eindcijfer zijner begrooting aanzienlijk moest worden verhoogd; maar hij ondervond weder denzelfden tegenstand als vroeger. De Minister van Finantien en al zijne Ambtgenooten verlangden dat het eindcijfer van *f* 10,400,000 onveranderd zou blijven; doch zij stemden toe, dat, wanneer het in 1854 zou blijken dat er meerdere uitgaven noodig waren, ten gevolge van prijsverhooging der levensmiddelen, of als de politieke omstandigheden eene uitbreiding van ons leger zouden gebieden, hij dan aan de Wetgevende Magt meerdere gelden zou aanvragen. De Minister onderwierp zich aan die uitspraak en was dus tot zijn leedwezen genoodzaakt het eindcijfer zijner begrooting wederom tot *f* 10,400,000 terug te brengen. Maar toen hij in het begin van dit jaar de politieke omstandigheden eene dreigender wending zag nemen, aarzelde hij niet langer en diende hij aan den Ministerraad eene nota in, strekkende om de noodzakelijkheid aan te dringen tot uitbreiding van ons leger en dat in overeenstemming te brengen met de omstandigheden. Zijne Ambtgenooten keurden dit af, maar zij stemden er in toe om aan den Koning een voorstel te doen, ten einde den toestand der min geoefende manschappen te verbeteren, en daarvan is dit ontwerp het gevolg. Hij heeft zich dus in geenen deele schuldig gemaakt aan gemis van openhartigheid, noch de blijken gegeven van dubbelhartigheid of tegenstrijdigheid in zijne handelingen. Er is nog iets waarop Z. Exc. de aandacht moet vestigen. Het is hem voorgekomen, dat vele leden twee voorname punten uit het oog hebben verloren, namelijk: 1°, dat de begrooting steeds in de maand julij wordt opgemaakt, en 2°, dat de Minister van Oorlog niet is eene op zich zelf staande autoriteit, maar verpligt is, ter bevordering der eenheid van bestuur, in overleg te treden met zijne Ambtgenooten, bepaaldelijk met dien van Finantien. Wanneer men dit in aanmerking neemt, dan zullen de handelingen van den Minister van Oorlog wel minder ongunstig kunnen beschouwd worden.

Alsnu overgaande tot beantwoording der verschillende geopperde bezwaren, zoo doet Z. Exc. uitkomen dat van de vragen, door den heer *Thorbecke* gedaan, reeds de meeste door den Minister van Buitenlandsche Zaken beantwoord zijn. Slechts ééne dier vragen is nog niet beantwoord, namelijk: dienen de maatregelen van voorzorg om onze neutraliteit te beschermen? Z. Exc. gelooft op die vraag bevestigend te kunnen antwoorden. De voorgestelde maatregelen moeten ons in staat stellen om, zoo veel mogelijk, onze neutraliteit te handhaven en te doen eerbiedigen, en ons te verdedigen wanneer wij op de eene of andere wijze mogten worden aangevallen. De Minister kan zich omtrent dit punt geheel vereenigen met het artikel, voorkomende in de *Staats-Courant* van 11 dezer, omtrent de neutraliteit van Zwitserland, en waarin betoogd wordt dat, zal die neutraliteit werkelijk iets beteekenen, alsdan voor de middelen moet worden gezorgd, om aan het regt des noods door daden nadruk bij te zetten en het te doen gelden. Diezelfde afgevaardigde (de heer *Thorbecke*) had nog gesproken van een gewapenden vrede. Nu gelooft de Minister dat wij daarin sedert lang verkeeren, en dat is een geluk; want die toestand heeft vervangen een toestand van gedurige oorlogen. Hij herinnert nu aan zijne woorden, in de zitting van 2 december 1852 gesproken, en zegt dat de vraag, of de voortgang van beschaving ten einde dage een toestand zal geven, dat men geene legers meer behoeft, eene vraag is, die hij niet zal beantwoorden. Maar bij hem althans is sedert 1830 de hoop daarop geheel verdwenen. — Door den heer *Hengst* was gevraagd, of een deel van de reserve van 1852, die tot dusverre in dienst was gehouden, in mei aanstaande met verlof zou worden gezonden. Hij antwoordt, dat de ligting van 1852 voor het grootste gedeelte, na een verblijf van vier maanden in de dienst, met verlof is gezonden. Alleen het kleinste gedeelte, door het lot gedesigneerd, is onder de wapenen gebleven, om het incompleete der vrijwilligers aan te vullen. Nu is de vraag: zullen die miliciens op 15 mei aanstaande met verlof worden gezonden? Z. Exc. antwoordt *neen;* die miliciens moeten onder de wapenen blijven, tot dat de manschappen van de nieuwe ligting, die in mei aanstaande onder de wapenen worden gebragt, eenigzins voor de dienst zullen geoefend zijn. Nog was door den heer *Sloet* en andere afgevaardigden bedenking gemaakt tegen het onder de wapenen houden der miliciens gedurende 12 maanden. Maar dit is, volgens den Minister, volstrekt noodzakelijk. Er is aan geen goed leger te denken, wanneer de miliciens niet een jaar lang in werkelijke dienst zijn, zelfs al zijn de schutterijen voldoende. De Minister zet dit punt nader uiteen en betoogt dat twaalf maanden werkelijke dienst allernoodzakelijkst zijn tot de vorming van den soldaat.

Z. Exc. beantwoordt de vragen door sommige sprekers gedaan omtrent de organisatie van het Limburgsch contingent. — Wat betreft de vraag waarom het uit de meest kostbare wapenen, kavalerie en artillerie, is zamengesteld, antwoordt Z. Exc. dat de Nederlandsche Regering dit verlangd heeft en dat bij tractaat van 23 julij 1846 bepaald werd, dat het Limburgsch contingent uit kavalerie en artillerie zou bestaan. — Op de vraag waarom nu deze uitbreiding plaats heeft, antwoordt Z. Exc. dat dit geschiedt omdat bij besluit der Bondsvergadering van 10 maart 1853 de vermeerdering van het bondsleger met een zesde is bevolen. Het is te voorzien dat weldra uitvoering aan dat besluit zal worden gegeven. Eenige Staten van den Bond hebben dit reeds gedaan en de Nederlandsche Regering is ook voornemens het te doen. — In antwoord op andere bedenkingen verklaart Z. Exc. dat er nopens het onderwerp van de militie en schutterijen noch bij hem noch bij zijn Ambtgenoot voor de Binnenlandsche Zaken eenige onverschilligheid of zorgeloosheid bestaat. Integendeel, zij hechten daaraan de grootste belangstelling, en dat kan geene verwondering baren, omdat hij, als minister van oorlog, in de vaststelling van die wetten te meer belang stelt, daar de nieuwe wet vijf ligtingen dienstpligtig zal maken, terwijl de tegenwoordige slechts vier geeft. — Op de vraag van den heer *de Man* wat de aard, het karakter van dit ontwerp is, en of het 't normale cijfer voor den tijd van vrede bevat, antwoordt Zijne Excell. dat het karakter daarvan is: de Regering in staat te stellen een leger te bezitten, geschikt tot krachtige verdediging van den Staat. Het bevat het normale cijfer, maar na aftrek der uitgaven van voorbijgaanden aard. Diezelfde spreker heeft de begrooting voorgesteld 12 millioen te bedragen, maar als Z. Exc. van de *f* 10.400,000, waarop het hoofdstuk voor 1854 is vastgesteld, alles aftrekt wat niet werkelijk als uitgaven voor het krijgswezen kan worden aangemerkt, dan komt hij tot een bedrag voor de werkelijke uitgave gemiddeld van *f* 8,233,000. Dat levert dus een verschil op van *f* 2,067,000. Men stelle nu eens dat het eindcijfer *f* 12,000,000 zou beloopen, dan moeten daarvan worden afgetrokken de bedoelde *f* 2,167,000, en dan wordt er voor het krijgswezen inderdaad niet meer uitgegeven dan *f* 9,833,000. De vraag waarop het hier aankomt moet gesteld worden, zoo als die door den heer *Storm van 's Gravesande* is opgegeven, dat is: hoeveel is er noodig om de nationale eer onafhankelijkheid te handhaven.

Zijne Exc. is er waarlijk verlegen mede wat hij moet antwoorden op de vraag van den heer *Dommer*, wat op den duur het eindcijfer moet zijn. Wij beleven toch tegenwoordig een tijd van overgang en verwikkeling, terwijl ook de waarde van het geld daalt. Het is dus zeer moeijelijk te bepalen, wat het eindcijfer op den duur zal moeten wezen. Het is bovendien ook overbodig dit vast te stellen. Immers de begrooting komt jaarlijks in discussie. Ten aanzien van de opmerking van den heer *van Goltstein* en andere leden dat er een eenvoudig stelsel van verdediging ware aan te nemen, zegt Zijne Exc., dat het committé van defensie, hetwelk uitmuntend werkt, een stelsel van verdediging heeft aangenomen, dat hem van zoodanigen aard voorkomt, dat hij het ongelukkig zou achten als de Regering daarvan afzag. Dat stelsel van het committé en van de Regering is niet het zoogenaamde geconcentreerde stelsel, maar wel dat om het Land voet voor voet te verdedigen. Op het aangevoerde door den heer *Groen* heeft de Minister slechts eene aanmerking te maken, dat is, dat men zich in 1848 toch ook gewapend heeft en dat er toen twee credieten aangevraagd zijn, ten beloope van *f* 4,162,000. Wat aangaat de finantiële beschouwingen van sommige leden, in verband met het opbrengen van belastingen, weet Z. Exc. zeer goed dat zij opgebragt worden. Het is dan ook eene gewetenszaak voor den Minister van Oorlog geene gelden uit te geven dan die inderdaad noodzakelijk zijn. Ten slotte verklaart hij dat er tusschen Oorlog en Marine de meeste overeenstemming bestaat.

Verschillende sprekers voeren nog het woord, en ten slotte wordt het wetsontwerp, met een door de Regering overgenomen amendement van den heer *Thorbecke*, strekkende om in het ontwerp te lasschen de woorden „uit hoofde van buitengewone omstandigheden," **aangenomen** met 59 tegen 8 stemmen. Tegen: de heeren *Westerhoff*, *Reinders*, *Storm*, *Strens*, *de Lom de Berg*, *Zylker*, *Hengst* en *Sloet tot Oldhuis*.

Het ontwerp van wet, tot wijziging van de wet van 12 maart 1818 nopens de visscherij, wordt zonder discussie met algemeene stemmen *aangenomen*.

Ook het ontwerp van wet, tot het verleenen eener bijdrage voor het scheepvaartkanaal tusschen Assen en Groningen, wordt (nadat de Minister van Binnenlandsche Zaken eenige ophelderingen aan sommige sprekers gegeven heeft) met algemeene stemmen *aangenomen*.

Eindelijk wordt het ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1854 (vergoeding van rente aan de Nederl. Rijn-spoorweg-maatschappij) mede met algemeene stemmen *aangenomen*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken komt daarna terug op het verzoek om inlichtingen nopens een adres van ingezetenen van Uithuizen. Na korte woordenwisseling wordt bepaald de verdere behandeling dezer zaak op een nader te bepalen dag vast te stellen.

De Vergadering wordt hierop gescheiden.

ROTTERDAM den 28 maart.

Den 25 dezer werd te Maassluis, op de scheepstimmerwerf van den scheepsbouwmeester *G. H. Uitdenboogaardt*, de kiel gelegd voor een nieuw te bouwen barkschip, groot 200 lasten, hetwelk genaamd is *de Zwarte Zwaan*, zal worden gevoerd door kapitein ... *Muller* en bestemd is voor de groote vaart.

— In den afgeloopen nacht is het huis van den mr. broodbakker *J. W. Weeken* in de Bethaniestraat te Amsterdam door brand vernield.

— Te Hattem is andermaal beroepen ds. *W. Zegers* Jz., thans te Wijk bij Heusden.

— Gisteren is van Vlissingen in het Nieuwe Diep binnengekomen Zr. Ms. schoener ATALANTE, luit. *Kroef*.

— Uit Vlissingen wordt gemeld, dat de aldaar in garnizoen liggende mariniers aanstaanden vrijdag den 31 dezer per stoomboot van daar naar Rotterdam zullen vertrekken, om aldaar nachtkwartier te houden en den volgenden dag per eersten spoortrein naar Amsterdam te vertrekken.

— Dezer dagen werd te Tuil eene lading palen ontscheept, tot daarstelling der telegrafische lijn tusschen Utrecht en 's Hertogenbosch; men heeft reeds een begin gemaakt met het plaatsen der palen, zoowel van de zijde van Tuil als van den kant van Culenborg, waaruit men meent te besluiten, dat die verbinding spoedig gereed zal zijn.

— De waterhoogte te Arnhem was den 26 dezer 1 el 6 palm 2 duim en den 27sten 1 el 5 palm 1 duim.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 28 Maart.

OVERLEDEN: H. P. Tielemans, vrouw van J. B. Liekens, 39 j. — J. H. C. Laboyrie, z., 2 j. — J. Hus, weduwe van J. Biemans, 61 j. — J. van der Velden, jm., 56 j. — C. Bastiaanse, z., 3 j. — J. Verschuilen, wed. van T. Kuypers, 87 j. — E. Klemans, vrouw van L. Wenmakers, 29 j. — G. Schrieck, z., 1 j. — M. C. W. de Bruyn, wed. van A. J. Meijers, 47 j. — N. van Nimwegen, vrouw van J. C. Biechling, 40 j. — A. S. Wentzel, wed. van W. de Jong, 67 j. — M. van den Broek, vrouw van G. F. van der Wal, 55 j. — H. M. Gollin, d., 2 m. — P. G. Olivier, d., 1 j. — M. van Tiel, wed. van D. Konijnenburg, 45 j.

BEVALLEN: A. C. van Zijl, geb. Bley, z. — J. M. Hemmes, geb. Wijman, z. — J. Vermeulen, geb. Tomas, z. — A. P. Kraan, geb. Jansen, d. — C. M. van Berghem, geb. van Spingelen, z. — J. van der Wouden, geb. Essenaar, d. — D. de Jong, geb. Kouwenhoven, z. — A. van der Ven, geb. Trots, z. — M. F. Spruyt, geb. Rotteveel, d. — A. H. Kamp, geb. Holterman, z. — M. C. Breukelman, geb. van Heyningen, z.

Zeetijdingen.

Nederland.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Everdina Elizabeth*, C. J. Tönjes, en *Twee Gezusters*, de Wilde, beiden naar Londen; *Ommelanden*, L. S. Wieringa, naar Genua; *Christina Maria*, J. Schmidt, naar St. Ubes; *Dispatch*, G. Annison, naar Sunderland; *Hoop en Verwachting*, G. H. Pijbes, naar Port Kunda; *Marivelle*, Groult, en *Harmonie*, H. J. Zegelken, naar .....

HELLEVOETSLUIS 28 dezer. Gisteren namiddag niets gepasseerd; de wind W. — Heden morgen uit zee *Perseverance*, J. Toss, van Newcastle; *Try*, J. Howes, van Grangemouth; *Margaret Potter*, J. Potter, van Middlesbro'; *Port Dundas*, T. Gordon, v. Glasgow; *Axe*, J. Montre, van Boness; *Queen*, W. Amos, van Liverpool, en *Cornelia Catharina*, K. K. Hagedoorn, van Palermo. Het schip *Europa*, kapit. H. Poort, is binnen door naar Brouwershaven gesleept; de wind N. W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Julie*, J. van Vollenhoven, n. Padang; *Maria en Adriana*, H. van Duym, n. Boston; *Erato*, P. Don, n. Syra; *Ida Berendina*, W. L. Hensema, n. Boness; *Favorite*, J. Cousins, n. Leith, en *Malvina Vidal*, C. Jachtmann, naar Hamburg.

BRIELLE 28 dezer. Gisteren na posttijd niets gepasseerd. Betreffende de gisteren morgen binnengekomen stoomboot *Swanland* wordt van wege de Directie over het Loodswezen gemeld: Dat dit stoomschip den vorigen nacht op de Maasdroogen aan den grond geraakt zijnde, zulks door de voor gaats kruisende loodsboot des morgens vroeg werd gezien, welke onmiddellijk eene sloep met een loods naar genoemde stoomboot afzond, doch deze dienstaanbieding werd door den gezagvoerder geweigerd. — Heden voor posttijd stoomde in zee *Batavier*, W. Smith, naar Londen; de wind N. W.

MAASSLUIS 28 dezer. De kapiteins J. Askam en R. P. Jager, die gisteren gemeld uitzeilden, zijn op de Reede terug; de wind N. W.

TEXEL 27 dezer. De wind N. — W. — Z. W. Uit zee *Nysina*, P. S. Gruppelaar, en *Tetsia*, E. H. Pluktje, van Newcastle, en *Hansens Minde*, Lyngaas, van Drammen. — Vertrokken gisteren nog *Kangaroo* (st.) n. Londen.

VLIE 26 dezer. De wind kompasrond. Uit zee eene brik, de naam onbekend. Vertrokken niets.

VLISSINGEN 26 dezer. Alhier gepasseerd (voor Antwerpen bestemd) *Sea Eagle*, Williams, v. New-Orleans, en *Haabet*, Worsoe, van Odessa.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te ST. UBES 16 dezer *Henriette*, Wever, van Lissabon. — Te BREMERHAVEN 24 dezer *Christina*, Leiss, van Amsterdam, en *Twee Gezusters*, Geltes, v. Groningen. — Te HAMBURG 24 dezer *Flecke Jouwer*, de Weerd, van Almeria, *Vrouw Mettina*, Scholten, en 25 *Pieterdina*, Klein, beiden van Amsterdam.

In de SOND aangekomen:

Den 20 dezer *Oldambt*, Kamminga, van Schiedam, *Tjadda*, Staal, en *Geziena*, Bekkering, van Rotterdam, *de Vlijt*, Engelsman, van Groningen, *Lucas Wildervank*, de Grooth, en *Lubbegina*, Spithorst, van Harlingen, *Gesina Jantina*, Alberts, *Gebroeders*, Wegener, en *Catharina*, Oldenburger, van Amsterdam, alle negen naar de Oostzee; *Bernardine*, Olthaus, en *Margaretha Augusta*, Jonkman, van Rotterdam, *Hillechina*, Brakke jr., en *Thia*, Jonker, van Amsterdam, *Elisabeth*, Brouwer, *Geertruida Margaretha*, Kolkman, *Ida Jacoba*, Bosker, en *Alberdina*, Upmeijer, van Schiedam, alle acht n. Libau; *Tweelingen Daniel en Wilco*, Klein, van Amsterdam naar Dantzig; *Annegina*, van Sluis, van Antwerpen n. Koningsbergen; *Wendelina*, Mulder, van Liverpool naar Riga, en *Hendrika Ellida*, Oorburg, van Newcastle naar Koningsbergen. Den 21sten *Albertine*, Potjewijd, van Rotterdam, en *Egberdina Anna*, Schuring, van Schiedam, beiden naar Windau; *Alberdina*, Deddes, van Vlaardingen, en *Elisabeth Machtelina*, Wessels, van Schiedam, beiden n. Memel; *Södskendebornene*, Marcher, van Amsterdam n. Kopenhagen; *Fiducia*, Poelman, *Elsina Catharina*, Ruibing, en *Wilmina*, van der Werff, van Rotterdam, alle drie naar Libau; *Alida*, Harding, van Rotterdam en *Vrouw Jantina*, Mulder, van Medemblik, beiden naar de Oostzee. *Gesina Catharina*, Everts, van Liverpool naar Riga, en *Roelfin*

Kuiper, Hazewinkel, van Rouaan naar Koningsbergen. Den 22sten *Amicitia*, Poelman, van Rotterdam, *Susanna*, Heres, en *Renske*, Mooi, v. Schiedam, alle drie naar Libau; *Jacoba Gesina*, Reinders, van Newcastle naar Pillau; *Odilia Maria*, Prins, van Londen, en *Annegina*, Dekker (voor Patje), v. Brugge, beiden n. Koningsbergen; *Geppiena*, Oldenburger, v. Dordrecht n. Dantzig, en *Gezina Pronk*, Pronk, van Amsterdam naar Kopenhagen.

Uittreksel uit de Lloydslijsten:

Van NEWCASTLE uitgeklaard (tot 24 dezer) *Vrouw Geertje*, Bakker, n. Bordeaux, *Roelfina Gerardina*, Lohman, n. Koningsbergen, *Nina Burhoven*, Brugma, n. Uddewalla, *Vrede*, Potjewijd, n. Stettin, en *Anna Sophia*, Visser, n. Tonningen. — Te GRANGEMOUTH aangekomen 24 dezer *Klasina Maria*, Douwes, v. Tonningen.

Het schip *Drie Gebroeders Sickens*, kapit. Kamminga, v. Livorno te FALMOUTH binnen, is den 24 dezer op bekomen order n. Londen gezeild.

Het schip *Express*, kapit. Bedford, van Odessa naar Amsterdam, te PLYMOUTH binnen, heeft den 24 maart de reis voortgezet.

Bij de SINGELS 22 dezer *Apollos*, R. P. Dik, van Livorno n. Hull.

Gepraaide Schepen:

Door kapitein K. K. Hagedoorn, bovengemeld:

Den 19 dezer, op 50 gr. 15 min. NB. en 2 gr. WL., gezien een Bremer fregat, toonende signaalvlag met n.° 50.

Den 20 dezer, op de hoogte van Portland, een Nederlandsch kofschip, toonende vlag van het collegie Zeemanshoop met n.° 195, zijnde de *Jacobina*, kapitein H. W. Bontekoe, van Hamburg naar Swansea.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA en SAMARANG, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve bijzonder is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip *Jacatra*, kapitein *Th. Buys* Jz. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BOSTON, het Nederl. gekoperd Schooner-Galjootschip *de Gier*, kapitein *L. J. Dik*, om ten spoedigste te vertrekken. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BRISTOL, het Nederl. Kofschip *Dankbaarheid*, kapit. *G. P. Struik*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

DANTZIG, het Nederlandsch Kofschip *Twee Gebroeders*, kapit. *R. B. Berg*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

GIBRALTAR en MALTA, het Nederl. Galjootschip *Kleinkinderen*, kapitein *L. van der Weyden*. Adres bij *Seeuwen en Co.*

HAMBURG, het Nederl. Kofschip *Gebroeders*, kapitein *D. Fokkes*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

HAARBURG, het Nederl. Kofschip *Jonge Johanna*, kapit. *H. F. Eelsingh*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

KONINGSBERGEN, het Nederl. Schoenerschip *Eefka Maria*, kapitein *J. T. Bart*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

STETTIN, het Nederlandsch Kofschip *Johanna Mulder*, kapitein *T. D. Faber*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Beursberigten.

MADRID den 24 Maart.

Spanje 1 per cents 18; dito 3 per cents 34.

PARIJS den 27 Maart.

Frankrijk 3 per cents 63. 55; dito 4½ per cents 90. 10; Spanje 1 pct. 17; dito 3 per cents Binnenl. 32⅜.

Den 28 Maart.

Frankrijk 3 pcts. 62. 50; dito 4½ pcts. 89. 50; Spanje 1 pcts. 16¼; dito 3 pcts. Binnenl. 32; Rusland 4½ pcts. 72½.

LONDEN den 28 Maart.

De 3 pcts. Gecons. 85¾; Rusland 5 pcts. 82; dito 4½ pcts. 72; Spanje 1 pcts. 16½; dito 3 pcts. Buitenl. 34½; dito Certific. 3½; Mexico 3 pcts. 22; Peru 4½ pcts. 52; Grenada uitgest. 5½. Holland, 2½ pcts. 51½; dito 4 pcts. 81½.

ANTWERPEN den 27 Maart.

België 2½ pcts. 44½ g. en 44¼ p.; Spanje 1 pct. 16$\frac{7}{16}$ p. en 16½ g.; dito Binnenl. 3 pcts. 32⅜ p. en 32¼ g. Metalliek 5 pcts. 57½ p. — Ten gevolge der nieuwe daling te Londen zijn alle fondsen gedaald en blijven aangeboden.

AMSTERDAM 28 Maart.

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL., Werkelijke Schuld....	2½	pCt.	50	50⅛	50$\frac{1}{16}$
» dito dito	3	»	60¼	61	60¼
» dito dito	4	»	77⅜	77⅝	77⅜
» Amortis.-Syndicaat....	3½	»	77¼		
» Aand. Hand.-Maatsch..	4½	»	105		
» O. I. Leening.........	4	»	77⅜		
» Holl. Spoorweg.........	4½	»			
» Leening Spoorweg.....	4½	»			
FRANKRIJK, Certificaten.........	5	»			
RUSLAND, Obl. *Hope & Co.*,.......	5	»	89¾	90¼	90¼
» dito dito 1828/29	5	»	89⅝	89⅞	89⅝
» Cert. dito 1831/33	5	»	76		
» dito dito 1840...	4	»	64⅞	65¼	64⅞
» dito bij *Stieglitz*......	4	»	64½		
» dito dito Nieuwe	4	»			
» dito Admin. te Londen	5	»			
» dito dito dito	4½	»	72¼	73	72⅞
POLEN, Aand. 1829, *fl.* 300.....	....	*f*			
» dito 1835, - 500.....	....	-			
» Obligatien............	4	pCt.			
SPANJE, Obligatien..............	1	»	16$\frac{7}{16}$	16½	16½
» dito	3	»			
» Binnenlandsche.........	3	»	31½	32	31⅝
» Amortisable Schuld.....	....		3½	3$\frac{9}{16}$	
» Bewijzen van Coupons...	....				
OOSTENRIJK, Obl. bij *Goll & Co.*	5	»			
» dito dito	4	»	46½		
» dito Metall.........	5	»	51¾	52¼	51⅞
» dito dito Nieuwe	5	»	68	69½	68
» dito dito lett. B.	5	»	68	69½	68
» dito dito	2½	»	26½	26⅝	26⅝
BELGIE, Certificaten............	2½	»			
» dito *Rothschild.*	2½	»	40½		
PORTUGAL, Oblig................	3	»	28¾	29⅜	28¾
» dito Uitgest.......	....				
» 1853................	3	»			

Rusland, Cert. admin. Hamburg, 5 pct., 73; Idem, Cert. van Assign., 6 pc., 52. Braziliē, 1824, £ 100, 5 pct., 87½. Peru, thans 4½ pc., 50. Equador 2$\frac{7}{16}$ a 2$\frac{9}{16}$. Grenada, Oblig. 2½ pc., 13⅞ a 14½; idem Uitgest., 5 a 5½. Mexico, 3 pct. 19⅞ a 20⅛, gebl. 19⅞. Philadelphia, bij *Hope & Co.*, 5 pct., 74 l. n. Amerik. Bankactien, 3 a 3$\frac{1}{16}$; idem Orig. 2$\frac{11}{16}$ a 2¾.

Beleening 3 pc. Prolongatie 2¾ a 3 pc.

Bijna alle fondsensoorten zijn heden bij vernieuwing gedaald; alleen de oude en nieuwe Russische 5 per cents maakten hierop eene uitzondering.

Laatste prijzen ten 5 ure: Ned. Werk. Schuld, 2½ pc., 50$\frac{1}{16}$; Spanje, 1 pc., 16$\frac{7}{16}$; idem Binnenlandsche 3 pc., 31$\frac{9}{16}$; Oostenrijk, Metall., 5 pc., 51⅞; idem 2½ per cents 26½.

Prijzen van Coupons. Metalliek *f* 20; Div. Eng. in £ *f* 11. 47½; Fransche *f* 55⅝; Belgische *f* 55⅜; Pruisische *f* 35; Hamb. Russen *f* 30; Russ. in Zilv. R. *f* 30½; Poolsche in fl. *f* 24½.

ROTTERDAM den 28 Maart.

Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 50$\frac{7}{16}$ l. k., 50⅜ h. k., 50$\frac{7}{16}$ gebl. k. Belgie, bij *Rotschild*, 2½ pc., 41. Spanje, buitenl., 1 pc., 16½; idem, binnenl., *f* 6000, 3 pc., 31$\frac{15}{16}$ l. k., 32 h. k.; idem Coup. Schuldbew. 3$\frac{9}{16}$. Portugal, te Londen, 3 pc., 29⅜ l. k., 29½ h. k. Rusland, bij *Hope en Co.*, 1798 en 1816, 5 pc., 90; idem, Cert. bij *Stieglitz en Co.*, 4 pc. 64. Oostenrijk, Metall., Nieuwe, 5 pc., 69¾ l. k., 70 h. k.; idem, 2½ pc., 27⅛ l. k., 27½ h. k., 27⅛ gebl. k. Grenada, 2½ pc., 14⅜.

Met uitzondering van 5 pc. Russen bij *Hope en Co*, die ½ pc. hooger dan gisteren werden betaald, waren heden alle fondsen door verschillende kleine verkoopen aangeboden en lager. De aanleiding hiertoe moet gezocht worden in de aanhoudende daling der Engelsche fondsen, in verband met de oorlogsverklaring van Engeland en Frankrijk aan Rusland.

Wisselkoersen.

AMSTERDAM den 28 Maart.

Hamburg	2 maanden	35$\frac{1}{16}$	geld.	Lissabon..	3 maanden	40⅜	geld.
idem	zigt.......	35$\frac{5}{16}$	»	Porto.....	3 ———	40⅜	»
Londen..	2 maanden	11.50	»	Petersb...	2 ———	150	pap.
idem	zigt......	11.60	»				

ROTTERDAM den 28 Maart.

Londen 2 maanden *f* 11. 50 kort *f* 11. 60.

Marktberigten.

ROTTERDAM den 28 Maart.

GRANEN. Tarwe, 156 ℔ Dantziger *f* 490; 160, 161, 162 ℔ Hoogl. Kl. *f* 458, *f* 465, *f* 475.

BOTER. 1ste kwal. *f* 48 a *f* 50; 2de kwal. *f* 46 a *f* 48.

SCHIEDAM den 28 Maart.

MOUTWIJN,........per Ned. Vat zonder Fust	*f* 19. 50	zonder de belasting.
JENEVER,.......... » » » » »	- 24. —	
AMST. PROEF..... » » » » »	- 25. 25	

AMSTERDAM den 28 Maart.

GRANEN. Heden verkocht van Rogge: 121 ℔ N. Odessa *f* 310.

Handelsberigten.

LIVERPOOL den 25 Maart.

KATOEN. De markt was heden weder kalm. Tot onveranderde prijzen hebben 3000 b. koopers gevonden.

ANTWERPEN den 27 Maart.

KATOEN. Men noteert heden de verkoopen van 110 b. Texas per *Neptune*, 17 b. Georgie per *Bellona* en 116 b. Suratte. — TABAK. Heden werden in veiling verkocht 96 sur. Embalema van 40 tot 53 c. per ½ kil. — Van VERWHOUT werden ca. 10,000 kil. St. Domingo Campêche per *Eliza Bell* afgedaan. — Van HENNEP zijn ca. 20,000 kil. Poolsche voor uitvoer verhandeld. — TALK. Heden hebben 9000 kil. Inlandsche in loco koopers gevonden. — GRANEN. De markt blijft ferm. Voor Poolsch Odessa Tarwe werd fl. 16½ en voor Odessa Rogge fl. 11½ betaald. Eene partij Zwarte Zee Lijnzaad werd tot geheimen prijs omgezet.

HAVRE den 25 Maart.

KATOEN onveranderd. Tot 3 ure werden heden ca. 700 b. omgezet. — Van HUIDEN zijn 837 drooge B. A. per *Gil-Blas* tot fr. 97 per 50 kil. afged. — Van CACAO werden 25 z. Para a fr. 52. 50 ent. erkocht. — Amerik. MEEL kalmer doch onveranderd. Men noteert heden de verkoopen van 250 vaatjes disp. Genessee a fr. 41 ent., 200 vaatjes dito New-Orleans a fr. 42 en 500 vaatjes Genessee op April a fr. 41. — Van GRANEN werden verkocht 400 z. Amerik. Tarwe a fr. 80 per 200 kil. en 400 hect. Sandomirka en Zerka dito van fr. 72 tot fr. 74.

BORDEAUX den 24 Maart.

VOORLOOP. Armagnac fr. 125: Marmande fr. 125; Tafia fr. 110 a 115. De 3/6 3 fr. gedaald zijnde blijft a fr. 160 disp. te noteren.

Advertentien.

Bevallen van eene DOCHTER *M. M. VAN BAALEN* — CANTZLAAR.

Rotterdam 28 *Maart* 1854.

Eenige kennisgeving.

In den gezegenden ouderdom van ruim 81 jaren is heden ontslapen de Heer WILLEM HENDRIK VAN OORDT, diep betreurd door zijne Echtgenoot, Kinderen en verdere Betrekkingen.

Rotterdam den 23 *Maart* 1854.

Op den 23 Maart 1854 is te *Utrecht*, na eene kortstondige ziekte, overleden de Wel Edele Heer JEREMIAS VAN DIEPENBRUGGE, in den ouderdom van ruim 77 jaren.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed onze waarde Moeder en Schoonmoeder, HAASJE VAN NES, Wed. ARIE VAN WILGEN, eerder Wed. LEEND.T VERZAAL, in den ouderdom van 75 jaren en ruim 10 maanden.

Boskoop — Uit aller naam,

den 24 *Maart* 1854. — D. VAN WILGEN, *Jz.*

*** Van wege de *Districts-Commissie te Rotterdam tot aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst in de Nederlanden* worden opgeroepen de Deelgeregtigden alhier woonachtig, om te ontvangen het verschenen Kwartaal van de toegelegde jaarlijksche Gratificatie, welke door gezegde Commissie zal worden uitbetaald in het *Oudemannenhuis*, op Maandag den 3 April 1854, des morgens ten 11 ure.

*** Daar de **BETREKKING** van

HUISMEESTER EN HUISMEESTERES,

in het ***STADS ARMHUIS***, te Rotterdam, vaceert, noodigt de Commissie voor het Burgerlijk Armbestuur, te Rotterdam, alle **Gehuwde PERSONEN**, welke voor die BETREKKING wenschen in aanmerking te komen en daartoe de noodige geschiktheid bezitten, zich in Persoon of met vrachtvrije Brieven te vervoegen tot haren Voorzitter.

De Commissie voor het Burgerlijk Armbestuur,
A. HOYNCK VAN PAPENDRECHT, *Voorzitter.*
H. J. BURGER, *Secretaris.*

Door Toeval wordt tegen **Augustus** e. k.
TE HUUR aangeboden een

WOONHUIS met KANTOOR

en **Acht KAMERS, ZOLDER** en **KELDER**, gelegen aan eene der levendigste Havens dezer Stad. Adres bij de Boekhandelaars VAN DER MEER & VERBRUGGEN, te Rotterdam.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een uitnemend geneesmiddel in gevallen van
slechte Spijsvêrtering, bedorven Maag** en **zwakke Gestellen.

De versterkende kracht dezer **Pillen** is zoo groot, dat allen die aan zwakke Zenuwen of slechte Spijsvertering lijden, deze **Pillen** behoorden te gebruiken, daar dikwijls de zwakste Gestellen door dezelve als hernieuwd zijn geworden, nadat alle andere geneesmiddelen te vergeefs werden beproefd. Officieren in het leger en anderen, welke ten gevolge van een verblijf in warme luchtstreken aan Gal en Leverziekten leden, zijn volmaakt genezen door de **Pillen** van ***Holloway***.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **W. C. VAN DORT**, Depôthouder te **'s Gravenhage**; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te **'s Hertogenbosch**; alsmede te **Londen**, Strand, 244, *Holloway's Etablissement. — Door het vermeerderd debiet zijn de op nieuw verminderde prijzen nu de volgende:*

POTJES ZALF.... „ - 0. 80, - 1. 85, - 3. 00, - 7. 05, - 13. 85, - 20. 95.
DOOSJES PILLEN van *f* 0. 80, *f* 1. 85, *f* 3. 00, *f* 6. 75, *f* 13. 50, *f* 20. 50.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

De DIRECTIE is voornemens om, onder nadere goedkeuring van het Departement van Koloniën, bij Inschrijving, in ***vijf en dertig*** Percelen, in het openbaar aan te besteden de **LEVERING** van:

		DIVERSE GEREEDSCHAPPEN, IJZEREN en KOPEREN.
170,355	Ned. ℔	STAAFIJZER.
79,265	„	BAND- en PLAATIJZER, IJZER- en SCHELDRAAD en SOLDEER-IJZER.
200,000	„	GIETIJZER.
11,035	Bladen	ROOD en GEEL KOPER.
11,706	Ned. ℔	STAAF-, SOLDEER- en PLAAT-KOPER en KOPERDRAAD.
12,194	„	KOPEREN SPIJKERS, KLINK- en DRAADNAGELS.
3,620	„	STAAL en STAALDRAAD.
3,600	Bladen	BLIK.
115,700	Ned. ℔	STAAF-, PLAT-, SCHEG- en GIETLOOD.
2,750	„	ZINK en SOLDEERZINK.
1,000	Bladen	ZINK.
125	Ned. ℔	SOLDEERTIN.
300	„	SPIAUTER.
43,725	„	IJZEREN en ZINK SPIJKERS.
		DIVERSE VERWWAREN.
33,050	„	LOODWIT.
1,000	N Kann.	Gekookte en Ongekookte LIJNOLIE.
350	„	TRAAN.
3,900	Ned ℔	ZWEEDSCHE en KOOLTEER.
1,263	Vat. of Ton.	ZWEEDSCHE en KOOLTEER.
14,450	Ned ℔	PIK.
60,000	„	WESTHARTLEY NEWCASTLE STEENKOLEN.
		DIVERSE BORSTELWERK.
120	Stuks	GREENEN RONDHOUTEN.
300	„	KRUIWAGENS.
		DIVERSE SOORTEN van LEDER.
290	Ned. ℔	GAREN en GESPONNEN KATOEN.
400	Ned. Ellen	KALMINK.
570	„	LINNEN.
		DIVERS TOUWWERK.
160	Stuks	VLAGGEN voor Gebouwen.

De **Voorwaarden** der **Levering** liggen ter inzage ten Kantoren van de Directie te Amsterdam en van de Agenten der Maatschappij te Rotterdam, Dordrecht, Schiedam, aan den Helder, te Leeuwarden en Middelburg, alwaar tevens de **Inschrijvingsbilletten** verkrijgbaar zijn, welke op den **12** April aanstaande, des middags ten 12 ure, *vrachtvrij* ingeleverd moeten zijn aan het Lokaal der Maatschappij te Amsterdam, als wanneer onmiddellijk tot de Voorloopige Toewijzing zal worden overgegaan.

Amsterdam — DE MONCHY, *Pres.t*
27 *Maart* 1854. — DE CLERCQ, *Secr.s*

*** De **STOOM-GARANCINE-FABRIEK** en verdere **GEBOUWEN, PANDEN** en **ERVE**, mitsgaders de 32 Percelen **OPEN GROND** of **ERVEN**, alsmede de **OPSTAL** tot Afbraak van twee Huizen, allen gelegen aan of nabij de Karnemelkshaven te Rotterdam, welke op laatstleden Donderdag door de Notarissen *SANDER en PAATS*, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen aan de Gelderschekade, zijn geveild, zullen op MORGEN den 30 Maart 1854, des namiddags ten vier ure, door gemelde Notarissen, ter zelfder plaatse, zoo separaat als in diverse combinatien, worden *Afgeslagen*.

*** De Notaris *A. VAN WEEL*, residerende te Ooltgensplaat, zal, als last hebbende van zijnen Principaal, op Donderdag 6 April 1854 bij veiling, en op Donderdag 20 April 1854 bij afslag, beide des namiddags ten **3** ure, ten Gemeentehuize te Ooltgensplaat, publiek verkoopen:

46 Bunders, 88 Roeden, 38 Ellen BOUWLAND, gelegen: onder *Middelharnis* in de polders de Oostplaat, Johannispolder, Oudeland, Westplaat en den Ouden Oostmoer; onder *den Bommel* in de polders den Bommel, Tille en Anna Wilhelmina, en onder *Ooltgensplaat* in de Weipolder en Alteklein. Alles breeder bij Biljetten omschreven.

Zijnde inmiddels de voorwaarden van verkoop te lezen en informatien te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

STICHTELIJKE LECTUUR in de Lijdensweken.

J. C. Pfenninger. **JOODSCHE BRIEVEN.** Gesprekken en Verhalen uit den tijd des Zaligmakers. Op nieuw Vertaald door Dr. P. H. HUGENHOLTZ. Vier Deelen compleet . . . . *f* 13.

Dr. ***A. Tholuck.*** **DE WEG DES HEILS.** Christelijke Overdenkingen. Tweede vermeerderde Druk, met Portret. Twee Deelen Compleet . . . . . *f* 5. 40.
Gebonden in Verg. Linnen Band . . - 6. —.

——————— **GETHSEMANE-GOLGOTHA.** Christelijke Toespraken over de Lijdensgeschiedenis. Tweede vermeerderde Druk. Met Staalplaat. Twee Stukken Compleet, in Verg. Linnen Band . . *f* 3. 80.

Dr. ***H. N. van Teutem.*** **DE LAATSTE NACHT DES HEEREN.** Inleiding tot de laatste Gesprekken en Gebeden van Jezus, bij den Evangelist *Johannes*. Tweede verm. Druk, in Verg. Linn. Band . . *f* 2. 75.

Dr. ***J. J. van Oosterzee.*** **DE KRUISIGING.** Leerrede over *Marc. XV:* 22—25, 27, 28. *f* 0. 30.

Dr. ***P. H. Hugenholtz.*** **VREDE DOOR HET BLOED DES KRUISES.** Leerrede op den *Goeden Vrijdag*, over *Col. I:* 20*a*. . . . . . . *f* 0. 30.

Uitgegeven bij de Boekhandelaars ***VAN DER MEER & VERBRUGGEN*** te Rotterdam, en alom te bekomen.

Te *Rotterdam*, bij
ARRENBERG & VAN REYN.